

**Landstinget
i Värmland**

Revisionskontoret
AM

Rev/17022

Krisberedskap - förstudie

Rapport 9-17

Krisberedskap – förstudie

Bakgrund

Landstingets revisorer har ansvar för att genomföra årlig granskning av landstingets samtliga verksamheter. Utifrån detta uppdrag och ansvar har landstingets revisorer utarbetat dokumentet ”Granskningsstrategi” i vilket de beskrivit de områden som revisorerna främst ska fokusera på under innevarande mandatperiod. Baserad på granskningsstrategin gör revisorerna en årlig riskbedömning och revisionsplan. I ”Revisionsplan 2017” har revisorerna aktualiserat en förstudie avseende landstingets krisberedskap.

Landstinget ansvarar för att länets hälso- och sjukvård och smittskydd fungerar, även i en krissituation. Landstinget ska arbeta för att minska risken för allvarliga händelser och för att minimera konsekvenserna om de uppstår. Vid en krissituation ska människors liv, personliga säkerhet och hälsa stå i första rummet. Det är av dessa skäl viktigt att landstinget har en väl genomarbetad krisberedskap.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med denna förstudie var att bedöma om det fanns behov av och förutsättningar för att genomföra en fördjupad granskning inom området.

För att uppnå syftet med förstudien skulle följande revisionsfrågor besvaras:

- Hur är landstingets krisberedskap organiserad?
- Var ligger det politiska ansvaret respektive tjänstemannaansvaret för krisberedskapen?
- Vilka dokument, riktlinjer och rutiner finns rörande krisberedskap och hur har dess implementerats i verksamheten.
- Sker uppföljning och rapportering avseende krisberedskapen till tjänstemannaledning och till politisk ledning?

Avgränsning

Granskningen har avgränsats till en förstudie.

Revisionskriterier

Granskningen har utgått från landstingsfullmäktiges reglemente för landstingsstyrelsen och andra fullmäktigebeslut och styrdokument som rör krisberedskap och allmänsäkerhetsarbete. Revisionskriterier utgör också de lagar och förordningar som rör krisberedskap och allmänsäkerhetsarbete.

Ansvarig nämnd

Landstingsstyrelsen är ansvarig nämnd för landstingets verksamhet. Styrelsen ansvarar också för styrning, uppföljning och intern kontroll.

Metoder

Granskningen, som är en förstudie, har genomförts i form av analys av dokument och intervjuer. Intervjuer har hållits med avdelningschef på administrativa avdelningen och landstingets säkerhets- och beredskapschef. Rapporten är sakgranskad av de personer som intervjuats.

Resultat

Hur är landstingets krisberedskap organiserad?

Landstingsstyrelsen

Landstingsstyrelsen ska enligt det reglemente som fullmäktige fastställt för styrelsen:

- Ansvara för landstingets övergripande planering så att en katastrofmedicinsk beredskap finns vid extraordinär händelse under fred och vid höjd beredskap. Planeringen ska bygga på en genomförd risk- och sårbarhetsanalys.
- Ansvara för att analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i landstinget och hur händelserna kan påverka verksamheten samt att värdera och sammanställa resultatet i en risk- och sårbarhetsanalys.

Säkerhets- och beredskapsenheten

Säkerhets- och beredskapsenheten är en enhet i den administrativa avdelningen i landstingets stab och består av sex personer och det pågår en rekrytering med koppling till arbete med krisberedskap och civilt försvar. Säkerhets- och beredskapsenhetens uppgift är att stödja landstinget, dess chefer och medarbetare, med allt som rör krisberedskap och säkerhet. Säkerhets- och beredskapsenhetens huvudområden är alltså krisberedskap och säkerhet. Inom krisberedskap ingår katastrofmedicinsk beredskap, risk och sårbarhetsanalyser, utbildning, övningar, planer och instruktioner, kontinuitetshandling, resurser och uppföljning samt rapporter efter händelser. Inom säkerhet ingår brandskydd, larm, övervakningskameror, hot och våld samt säkerhetsskydd.

Utrustning och materiel för krisberedskap

Landstinget har lagrat viss utrustning och materiel för att användas i händelse av en kris. Säkerhets- och beredskapsenheten ansvarar för en del av detta, bland annat ”tilläggsutrustning stor olycka sjukvårdsgrupp” och ”grundutrustning läkare sjukvårdsgrupp”, medan ambulanssjukvården ansvarar för andra delar som ”förstärkningsutrustning ambulans”.

Den utrustning som finns är i första hand till för att användas vid en större olycka, men kan även användas vid andra typer av kriser. Dessa lager är förhållandevis små.

Katastrofförråd finns på samtliga landstinget tre akutsjukhus: Centralsjukhuset i Karlstad och sjukhusen i Arvika och Torsby.

Nedan finns exempel på sådant landstinget har i lager. Utförligare listor finns på respektive sjukhus akutmottagning.

- Antidoter för vid kemiska olyckor
- Läkemedel
- Kemskyddsdräkter
- sterilt material
- Extra sängar
- Förbandsmateriel

Katastrofmedicinsk beredskap

Landstingets krisberedskap är till för att både förebygga dessa händelser och att hantera dessa om de trots allt skulle inträffa. En del av detta är den katastrofmedicinska beredskapen.

Den katastrofmedicinska beredskapen ingår i den samlade krisberedskapen. Katastrofmedicinsk beredskap krävs för att samhället ska kunna ta hand om drabbade och minimera de fysiska och psykiska följdverkningarna vid en allvarlig händelse. Om en allvarlig händelse inträffar hanteras den av en särskild sjukvårdsledning inom Landstinget i Värmland.

Var ligger det politiska ansvaret respektive tjänstemannaansvaret för krisberedskapen?

Landstingsstyrelsens arbetsutskott (LSau) är **krisledningsnämnd**, och träder i kraft vid en extraordinär händelse. Krisledningsnämnden utgör ett politiskt stöd till den **särskilda sjukvårdsledningen på regional nivå** som ansvarar för den samordnade ledningen av landstinget vid en allvarlig händelse eller hot om allvarlig händelse. I den särskilda sjukvårdsledningen ingår landstingsdirektör, stabschef, hälso-och sjukvårdschef, chefsläkare och kommunikationschef. Till gruppen är också

knutna säkerhets- och beredskapschef, områdescheferna för stöd, slutenvård och öppenvård samt verksamhetschef ambulans.

Särskild sjukvårdsledning på lokal nivå ansvarar för den samordnade ledningen av respektive sjukhus ansvarsområden vid allvarlig händelse eller hot om allvarlig händelse.

Landstingsdirektören leder och samordnar landstingets krisberedskap. Säkerhets- och beredskapsenheten ansvarar för att bistå landstingsledningen och alla verksamheter i katastrofmedicinska ärenden.

Det finns en organisationsskiss över de tjänstemän som ingår i landstingets organisation för allmänsäkerhet. Organisationsskissen redovisar sex stycken namngivna säkerhetssamordnare för landstingets olika verksamhetsområden samt närmaste chef.

Krisstödsamordning är landstingets ledningsgrupp för krisstöd vid allvarlig händelse.

Regionala kommittén för katastrof och beredskap (RKKB) ansvarar för att **landstinget** har en god krisberedskap genom planering, utbildning och övning.

Lokala kommittéerna för katastrof och beredskap (LKKB) ansvarar för att respektive **sjukhus** har en god krisberedskap genom planering, utbildning och övning.

Vid **driftstopp** larmas **tjänsteman i beredskap (TiB)** som har till uppgift att bedöma vilka åtgärder som behöver vidtas. Särskild sjukvårdsledning informeras. Vid längre driftstopp aktiveras särskild sjukvårdsledning lokalt på sjukhusen och regionalt för att hållas uppdaterade och kunna vidta nödvändiga åtgärder. Landstingsstyrelsens ordförande informeras av landstingsdirektören.

Alla enheter ska ha checklistor för att kunna fortsätta bedriva vård under ett driftstopp. Säkerhets- och beredskapsenheten bistår vid behov verksamheterna med att utforma checklistor.

Om det uppstår behov av **evakuering** av något av sjukhusen används i första hand brandutrymningsplanen. Gäller det specifik vård som till exempel dialys finns plan för evakuering mellan sjukhusen och även till Karlskoga Lasarett.

Det sker **övningar** av krisberedskap där hela eller delar av verksamheterna deltar. Samverkansövningar sker kontinuerligt, den senaste var RIS 2017 i april i år, där Landstinget, Länsstyrelsen och i stort sett alla Värmlands kommuner samt försvarsmakten deltog. Stabsövningar och utbildningar sker årligen i varje särskild sjukvårdsledning på sjukhusen och regionalt.

Vilka dokument, riktlinjer och rutiner finns rörande krisberedskap och hur har dess implementerats i verksamheten?

Regional plan vid allvarliga och extraordinära händelser, fastställd av landstingsstyrelsen 2016-10-11 är landstingets riktlinje för hur arbetet ska bedrivas. Det finns lokala planer för respektive sjukhus och för respektive vårdcentral som bygger på den regionala planen. Den regionala planen redovisas på ett fullmäktigemöte vid ny mandatperiod. Det kan också ske vid annat tillfälle om planen behöver revideras på grund av större organisationsförändring eller liknande. De lokala planerna implementeras ute i verksamheten på varje sjukhus i samband med årliga utbildningstillfällen. Vidare finns riktlinjer för särskild sjukvårdsledning och för krisstödssamordning och en epidemiberedskapsplan.

Sker uppföljning och rapportering avseende krisberedskapen till tjänstemannaledning och till politisk ledning?

Uppföljning sker vid möten med landstingets tjänstemannaledning, landstingsdirektör och hälso- och sjukvårdschef med flera, fyra gånger per år eller oftare vid behov. Vid dessa möten är säkerhets- och beredskapschefen föredragande. Vid allvarlig händelse sker information även till landstingsstyrelsens arbetsutskott (AU) genom landstingsdirektören.

Landstingsstyrelsen får en också uppföljning vid varje ny mandatperiod då planen revideras, samt efter en inträffad allvarlig händelse.

Landstingsstyrelsens ordförande informeras av landstingsdirektören vid varje tillfälle då regional särskild sjukvårdsledning har aktiverats.

Slutsatser och kommentarer

Det huvudsakliga syftet med denna förstudie var att bedöma om det fanns behov av och förutsättningar för att genomföra en fördjupad granskning inom området. Utifrån förstudiens resultat är vår bedömning att vi har fått svar på de frågor som ställts inför granskningen.

Vi kan i dagsläget inte se något behov av en fördjupad granskning, utan vi kommer att löpande följa utvecklingen inom området.

Anders Marmon
Certifierad kommunal yrkesrevisor